

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

VI. De Alternativa inter Sedem Apostolicam & Collatores inferiores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

ARTICULUS VI.

De Alternativa inter Sedem Apostolicam & Collatores inferiores.

SUMMARIUM.

105. Enumerantur menses Apostolici & Ordinariorum.
106. Beneficium suò mense vacans Papa confert intra trimestre,
107. Computandum à die Vacationis, nota in loco beneficii;
108. Ut intra id facta collatio teneat, licet in Germania ignoretur.
109. Post trimestre collatio statim competit Ordinario:
110. Cum quo Papa in communi sententia concurrat:
111. Licet jure Concursus non faciliè utatur.
112. Provisio Apostolica publicanda est intra trimestre,
113. Quin tamen dilatio inducat beneficium privationem.
114. Beneficium in Curia vacantis collationem post mensem Ordinario negantium,
115. Et permitentium verior Opinio.
116. Eidem ad collationem competunt sex menses:
117. Qui eòdem modò, quò in Calendario, sumuntur,
118. Et Sede Apostolica vacante,
119. A die, Vacationis notitiam proximè sequenti, currunt.
120. Finiuntur horà noctis duodecimà:
121. Quæ ex primo pulsu horologii,
122. Aut aliis signis est desumenda.
123. Cum Vacationis dies dubia est, aliqui Apostolicam,

124. Alii Ordinariam Collationem melius preferunt.
125. In Februario vacans beneficium Ordinarius in Martio confert,
126. Prius factæ nullitate detectâ, nova provisio Papa ante:
127. Secundum aliquos etiam post trimestre competit.
128. Quod hoc casu alii negant.

IN cæterarum dignitatum ac beneficiorum Ecclesiasticorum quorumcunque provisione summus Pontifex & dioecesium Ordinarii aliive collatores inferiores alternant; ut in Januarij, Martij, Maij, Julij, Septembris, & Novembris Apostolicis mensibus vacantia Papæ dispositioni reserventur: vacantia autem Februario, Aprili, Junio, Augusto, Octobri, & Decembri, qui propterea Ordinarii menses vocantur, ad Ordinarium aliorumve collatorum inferiorum collationem pertineant; ex Concordat. Germaniæ §. De cæteris, ubi tamen additur, *Quoties, 106.* beneficium aliquò in Mense Apostolico vacante, non apparuerit, intra tres menses à die Vacationis nota in loco beneficii, quòd alicui de illo Apostolica auctoritate provisum fuerit, ex tunc & non antea Ordinarius vel alius, ad quem ejus dispositio pertinebit, de illo liberè disponere poterit. Ex quibus verbis

Dubium & non levis momenti controversia nata quondam fuit, an ergo canonicatum vg. Eystadianum, primâ Januarij die vacantem, conferre Episcopus aliùsve collator inferior possit casu, quò eum à Papa collatum intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii, sive Eystadii, non innotescit. Id certè verbis illis decepti collatores Ordinarii non rarò fecerunt vigore §. cit. exclusâ provisione Apostolicâ; etiamsi, hanc intra tri-

M

tra tri-

tra trimestre factam, postea constaret. 108. Quod cum in sedis Apostolicæ ab eaque provisorum grave præjudicium cedere animadverteret Gregorius XIII. *Constitutione*, quæ incipit *Quæ in Ecclesiarum Calend. Novemb. 1576. editâ* declaravit, verba illa *In loco beneficii* non ad verba *Non apparuerit* referenda: sed conjungenda immediatè antecedentibus *Notæ vacationis*; ut gratiam sive provisionem Apostolicam de beneficio alicui intra trimestre factam non necessariò in loco ipsius beneficii, sed alicubi, Romæ saltè, apparere sufficiat: & à sede Apostolica intra tres menses provisos excludi etiam post eorum lapsum nequeat, si gratiam seu canonicatus collationem, ipsi intra trimestre factam, post istius lapsum in loco beneficii, ob locorum distantiam, itinerum difficultatem, aliæ legitima impedimenta quandoque intercedentia, innotescere non possit. Quomodo enim id fieri queat, si prima Januarii die Eystadii vacans canonicatus à Papa mensis Martij die ultimò conferatur? Unde

109. Dubium aliud oritur, an ergo canonicatus, Eystadii primò Januarij die vacans, ab Episcopo vel alio, ad quem pertinet, primò post lapsum trimestre die nequeat conferri. Posse conferri perspicuum est ex Concordatorum verbis, *Ex tunc & non antea Ordinarius vel alius, ad quem ejus dispositio pertinebit, de illo liberè disponere poterit*; quia dictio *Ex tunc* idem denotat, quod statim à lapsu temporis præscripti, ut cum *Martha. de Clausulis p. 3. clausula 88.* notat Zypæus *ad hanc Rubric. Consult. 5. n. 10.* Quin ita providè Ordinarius aliüsve collator aget; cum enim in communi sententia post trimestre jam lapsum Papæ manus ligatæ non sint, sed cum Ordinario aliòve collatore inferiori concurret, ut inter eos locus sit præ-

ventioni, Ordinarii collatio facilis effectum consequetur, si trimestri lapsò statim procedat ad canonicatus collationem; ita enim post exactum trimestre facta provisio Apostolica, tanquam posterior, ipsius collationi non facile præferetur, *arg. c. Si à Sede 31. in 6.*

Quod autem Papa quoad beneficii, suo mense vacantis, collationem, post trimestre à vacationis notæ die elapsum, cum Ordinariis etiam post Concordata inita concurret, communis, ut dixi, DD. sententia est, & desumitur ex eo; quòd ista gratias solum Præventivas & Expectativas quoad beneficia vacatura: non etiam Concursum seu præventionem quoad vacantia tollant & excludant, ut *arg. c. Dudum 14. §. Nos igitur in 6.* docent Branden *in Concordata q. 6. n. 18.* Cochier *in Reg. Cancell. 8. gloss. 11. n. 5.* Zypæus *cit. Consult. 5. n. 10. V. Verè igitur & Nicolarts in Concordat. Tit. 1. dub. 11. §. 3.* qui tamen, allegatis aliis DD. fatetur, Papam eò Concursum jure, Ordinarios collatores in beneficiorum vacantium provisione præveniendò, vix unquam, & non nisi ex gravissima causa usurum; ut evitentur incommoda, quæ ejus usus asserre potest. Quin, sicut Concordatis derogari, sic eò Concursum jure uti Papam hodie non, nisi de Plenitudine potestatis Apostolica, posse, satis probabile est, postquam is Concordat. §. *De ceteris* disertè promissit, se collationes Ordinariis permissas ullâ dispositione contrariâ non impediturum, ut probè advertit P. Weils *in Concordat. n. 18.*

Neque propositæ dubitationis resolutioni contraria est Constitutio Gregoriana, festinatas Ordinarium collationes apertè improbens; quia istâ non tam collationes illæ, quàm à Sede Apostolica intra trimestre quidem provisum, sed

rum, sed gratiam sibi factam non publicantium exclusiones, tanquam provisus à publicatione intra trimestre faciendâ legitimè impeditis, & ipsi etiam sedi Apostolicæ præjudiciose, reprobari videntur; cum enim Ordinarius collator *Ex tunc*, sive post lapsum trimestre statim de beneficiis in mense Apostolico vacantibus liberè disponere in terminis permittatur, eas *Ex tunc*, sive statim faciendò jure suo utetur, quò citra cujusquam injuriam uti potest: dummodo eos, quos intra trimestre à Sede Apostolica provisus postea apparet, gratiâ Apostolica frui permittat: quod sine incommodo fieret, si post trimestre exactum ab inferioribus collatoribus statim provisorum in possessionem missio differretur per tempus, intra quod etiam ultimâ trimestris die vel hebdomadâ Romæ provisus gratiam Apostolicam publicare commodè valeant.

112. Dubium tertio est, intra quod tempus de beneficio, in mense Apostolico vacante, Romæ provisus gratiam sibi factam publicare seu intimare teneatur. Qua de re clara Gregorianæ Constitutionis dispositio & tenor est, *Ne cuique licitum sit factam à Sede Apostolica hujusmodi intra trimestre dispositionem in longum obregere, illi, quibus deinceps gratiâ hujusmodi concedentur, earum concessionum fidem & testimonium intra tres menses à die nota vacationis in loco beneficii vel dictis collatoribus significare, vel in ipso beneficii loco publicare quoquò modo teneantur.* Circa quem tenorem duo notanda sunt.

Primum est, ad gratiam ita maturè intimandam seu publicandam non adstringi eos, quibus gratia ita maturè facta non est, ut intra trimestre impetrans ipse vel Apostolicæ literæ in Germaniam venire possint; cum, si gratia illa Ro-

mæ tertii mensis die aut etiam hebdomadâ ultima fiat, impossibile sit, ut tam Serò provisus gratiam ante ejus mensis lapsum in Germaniam perferat, aut per literas insinuet. Unde ei, gratiam post trimestre jam lapsum publicanti, Papæ in providendo mora obesse non potest; cum *Mora cuilibet sua non aliena sit noxia*, Reg. 25. in 6. Wagnereck *ad hanc Rubric. in Concord. §. 3. & Engel ad Rubric. de Rescriptis n. 23. ad 3.*

Alterum est, quòd, si ultra tres 113. illos menses gratiæ sibi factæ publicationem à Sede Apostolica provisus culpabiliter differat, eum jure suo cadere, Gregorianâ aliâve Constitutione non sit expressum: & propterea id negetur à *citr. Branden Norab. 2. n. 5. & Cochier Gloss. 11. n. 5.* quorum hac de re sensum non obscurè nec malè approbat Engel *cit. n. 23.* Ratio est; quia privatio beneficii ipsò Jure non contrahitur, præterquam in casibus Jure expressis, Felinus *in c. Ex parte 2. de Rescript. n. 3. Selva de Benefic. p. 3. q. 2. n. 7. Garcias p. 11. de Benefic. cap. 10. n. 5. & Farinac. Prax. Criminal. q. 19. n. 46.* Quare, cum publicatio ita omittitur, pœnæ arbitrarie culpæ modo proportionata: & si culpa valde gravis, eaque publicatio, cessante justò impedimentò, ultra novem, menses dilata esset, privationi beneficii per sententiam infligendæ locus fore videtur; quòd hæc pœna Jure lata sit in eos, qui intra novem menses non publicant beneficiorum resignationes & resignatorum collationes Apostolicas, *Constitutur. Gregorii XIII. quæ incipit Humano, Non. Junij 1583. editâ.*

Dubium quartò est, an Concor- 114. datis derogatum sit *c. Statutum 3. in 6.* ut Germaniæ Ordinarii ante trimestre lapsum conferre etiam nequeant beneficia in Curia vacantia, quantumvis de iis in-

115.

tra mensem à Sede Apostolica nemini sit provifum. Ratio dubitandi est; quòd Concordatis trium mensium tempus indistinctè statuatur, §. *De ceteris cit.* Verùm, quia trimestre hoc solum spectat beneficia obnoxia Alternativæ, & in mense Apostolico vacantia in Germania, à Curia valde remota; ut eorum vacationis notitia ad Papam ita citò nequeat pervenire: non etiam vacantia in ipsa Curia, ut eorum notitia ad Papam pervenire facile statim possit, dispositioni *c. Statutum cit.* derogatum non est §. *cit.* Neque etiam §. *Ad Regimen*; quia cùm in Curia vacantium provifioni tempus non determinetur, hoc sub antiqui Juris dispositione relictum censetur *arg. c. Cùm expediat 29. de Elect. in 6.*

Neque, ut *Garcias p. 5. de Benef. cap. 1. n. 100.* vult *c. cit.* dispositioni derogatum est *Extravag. Pia 1. & Extravag. Ad Regimen 13. inter Communes*: quibus non solum beneficia in Curia vacantia reservantur, sine ulla temporum determinatione; sed insuper abrogantur omnes Constitutiones, quatenus ipsis obfistere possunt; quia, cùm *cit. Constitutiones Extravagantes* expressè non derogent *c. Statutum cit.* hujus dispositionem, quoad solum mensem dispositioni Apostolica reservatum, integram relinquent; cùm Concilii generalis dispositioni sine speciali mentione non derogari, Juris sit explorati.

Hanc textuum conciliationem, ut à multis recepta sit, non admittunt, quæ de Conciliarium decretorum derogatione, si Constitutione Apostolica generali fiat, expressam mentionem non exigente; tradita sunt *Lib. 1. Tit. 2. n. 132.* Quibus etiam suppositis *c. Statutum cit.* relata Concilii Lugdunensis Constitutioni *Extravag. cit.* non derogatur; quia imprimis his proposita bene-

ficioꝝ in Curia vacantium reservatio generalis sine offensione fiat cum speciali ejus restrictione ad mensem, expressa *c. Statutum cit. arg. Reg. Generi 34. junctâ Glosâ V. Eòdem in 6.* Dein; quia *Extravag. Ad Regimen cit.* Benedictus XII. Prædecessorum suorum Constitutionibus derogat, quatenus beneficiorum in Curia vacantium reservationem tollunt: non quatenus hanc mensurò spatio concludunt; cùm ejus ad hoc tempus, Ecclesiarum & animarum favore, factam reductionem ne verbò quidem excludant. Demum; quia *Extravag. Pia cit.* Constitutio est Bonifacii VIII. edita tertio annò ante publicatum ab ipso Librum VI. Decretalium: cui *c. Statutum cit.* relatum Constitutionem Conciliarem non inferetur, sed ei omiffa *Extravag. Pia cit.* suffecturus fuisset, si illam jam ante editam *Extravag. cit.* revocare intendisset; cùm Constitutiones revocate Juris corpori non inferantur: & à se non insertas Bonifacius ipse Libro VI. *Proemij V. Nos ad apicem*, fateatur. Neque refert; quòd *Extravag. cit.* Juris Corpori inserta fuerit postea; cùm enim Extravagantes communes ullius Papæ autoritate compilatæ non fuerint, ad autores suos & id, quò data sunt, tempus reducuntur, per tradita *Differat. Proem. n. 103.*

Quare *c. Statutum cit.* Conciliari decreto hodie quoque locum esse, & Ordinariis beneficia in Curia vacantia post mensem à die vacationis computandum conferre volentibus manus, sicut Concordatis, sic etiam *Extravag. cit.* non ligatas meritò sustinent *Laiman in c. Statutum cit. n. 5. Gonzalez in Reg. §. Cancell. proem. §. 5. n. 159.* ubi Concordata à *c. cit.* originem trahere, ait, *Barbosa cit. alleg. 57. n. 24. §. De his, Wagnereck in c. cit. §. Demum, Pirthing ad hanc*

ad hanc Rubr. n. 332. & cæteris accuratius Engel ad hanc Rubric. n. 52.

116. Dubium quintò est de tempore, ad conferenda beneficia in suo mense vacantia Ordinariis & collatoribus inferioribus aliis competente. Quod generatim semestrem, ab ipsis notæ vacationis die computandum, esse cum Lessio *Lib. 2. de J. & J. cap. 34. n. 46.* & aliis docent *cir. Garcias p. 10. cap. 2. & 3. utrobique n. 1.* & Franc. Leo p. 2. *Theauri Fori Eccles. cap. 3. n. 30.* quòd, cum eorum collationi certum tempus præscriptum non sit Concordatis, standum sit dispositione Juris communis, liberæ beneficiorum collationi semestrem præfigentis, *c. Nulla 2. c. Quia diversitatem 5. de Concess. præb. c. Licet 3. & Clement. Unic. de Suppl. neglig.*

117. Dubium sextò est de mensium Apostolicorum & Ordinariorum acceptione. Cui ansam præbent variæ mensis computationes, à Menochio *de Arbitr. casu 50. à n. 2.* relata. De quibus quidquid sit, in proposita mensium & provisionum alternatione menses eò, quò in Calendario describuntur ac distinguuntur, modò accipiendos, communis DD. sensus est apud *cir. Gonzalez gloss. 11. n. 7.* ut cuius tot tribuantur dies, quot ei in Calendario & communi usu adscribuntur; ac proinde beneficium, cujus vacatio in ejus siti loco Apostolici mensis die 31. Januarii innouit, post 30. Aprilis exactum desinat esse reservatum, & primo Maji die ab Ordinario jam valeat conferri: & contra beneficium, cujus vacatio in ejus siti loco nota fuit 30. Septembris, reservatum adhuc sit, & ab Ordinario conferri nequeat die 31. Decembris; quia sicut 30. Aprilis prior, sic posteriori casu 31. Decembris ultimus est dies trimestris, prout menses in Calendario describuntur & communi usu accipiuntur, Glossa

in c. Quam sit 6. V. Menses de Elect. in 6. Zabarella in Clement. 1. §. Secus hic n. 2. & Gonzalez n. 7. cir.

An beneficium, cujus vacatio in ejus siti loco 29. Septembris innouit, die 30. Decembris reservatum adhuc sit, vel istius mensis 29. die esse desinat, quæstio à DD. quod sciam, intacta, veròque similius est, 30. die ab Ordinario factam collationem provisioni Apostolicæ, eòdem sed feriis factæ, præferendam; quòd, die 29. trimestre Apostolicum jam expirarit: & 30. atque 31. Decembris dies quasi pro una reputentur fere, sicut annò bissextili dies 24. & 25. Februarii, *l. Denique 3. §. 3. ff. de Minoribus & l. Quæsit 14. in fine ff. de V. S.*

Dubium est septimò, an sedis Apostolicæ provisioni reservatum trimestre currat, sede illà vacante. Sicut plenà, sic & vacante sede id inchoari, currere ac finiri, docet magister usus: quò & ratione etiam spectatà casu, quò beneficium aliquò in mense Apostolico vacante apparet, intra trimestre, à die vacationis in loco beneficium notæ computandum, à sede Apostolica de illo alicui non provisum, de eo liberè disponere Ordinarius collator valet: etiam si, cum beneficium vacationem indutam in ejus siti loco innouit, vel postea intra trimestre, Sedem illam vacare contigerit. Ratio est, quia Concordata de beneficio dispositionem, saltem post dictum trimestre, Ordinariis collatoribus simpliciter, & sine ulla plenæ aut vacantis Apostolicæ sedis mentione, aut istius exceptione permittunt; ut locus sit *arg. Summe l. De pretio 8. ff. de Publ. in rem act. & can. Consuluisse 2. q. 5.* & licet Concordata sint perpetua, Papà tamen mortuò beneficia in mense Apostolico vacantia, saltem post dictum trimestre, inferiorum liberæ collationi obnoxia sunt: sicut ei post mensem, à vacatione inducta

M 3

lapsum

lapsum, subiecta sunt beneficia vacantia in curia, c. *Statutum* 3. cit. à quo Germania Concordata Originem ducunt, teste Gonzalez cit. n. 159. ejusque instar Apostolica Sede vacante, non expirant, per tradita supra n. 65.

119. Dubium octavo est, an sedi Apostolicae competens trimestre ipsò die, quò vacationem beneficii in mense Apostolico inductam innotescit, vel hujusmodi notitiam proximè sequenti inchoetur. Verisimilius est, id sequenti primùm die inchoari. Ratio est; quia §. *De ceteris cit.* trium mensium terminus Apostolicæ sedi assignatur *A die nota vacationis in loco beneficii*: Regulariter autem terminus temporis in tempore, sive, ut alii loquuntur, dies termini in termino temporis non computatur, quando illum in hoc non computari interest ejus, cui terminus est assignatus, l. *Eum qui 41. pr. V. Plane, ff. de V. O.* præsertim, si terminus præfixus sit per præpositionem *A*, quæ naturâ suâ separat & terminum *A* quo excludit, Glossa in c. *Statutum cit. V. Numerandum, not. 3.* Rebuffus in *Reg. de Infirmis, gloss. 10. n. 9.* Cochier ad *Reg. eandem n. 39.* & Pirrhing ad *hanc Rubric. n. 328. in fine* Si quis, hac ratione non obstante, trimestre ab ipsa vacationis in beneficii loco notæ die, vel potius hora computaret, non multum adverteretur.

120. Dubium nonò est, quâ horâ vel punctò diei terminetur mensis Apostolicus & Ordinarii mensis inchoetur, aut vicissim terminetur iste & ille inchoetur. Ratio dubitandi desumitur ex *Constitutione Eugenii IV.* in favorem Leodienisum edita 1441. Concordatorum vim obtinente, & teste cit. Nicolarts Tit. 1. *dub. 12. §. 1.* decernente, menses tam Ordinarii quam Apostolicos inchoari ab ortu solis. Unde non omnes totius anni menses eòdem punctò temporis, nec eadem etiam, sed

pro varietate ortus solaris aliis aliisque horis inchoari & terminari videntur.

Verùm cit. *Constitutione* ortus solis non accipitur pro puncto temporis, quò sol emergit supra horizontem: sed pro eo, quò nobis incipit appropinquare, ut rectè advertit cit. Nicolarts §. 1. Unde menses, vg. Apostolici, cum ultimæ mensis diei hora noctis duodecima, istiusque minuto ultimo finiuntur, secundum c. *Consultuit 24. de Offic. deleg. ibi, More Romano dies à medietate noctis desinat, & l. More 8. ff. de Feriis: & mensis Ordinarii jam inchoabitur, cum hora illa incipit audiri; quia, cum primus horæ pulsus audiri, hora jam est exacta, ad quod indicandum editur sonus, Gonzalez ad Reg. 8. gloss. 11. à n. 9. Garcias p. 5. de Benefic. cap. 1. §. 11. n. 524. Zypæus cit. Consult. 5. n. 6. Nicolarts in Concord. Tit. 1. *dub. 12. §. 3.* & Barbosa de Offic. Episc. alleg. 57. n. 184. Ubi autem horologia 122. plura sunt, noctis medium desumendum est ex horologio parochiæ seu viciniae illius, in qua obitus accidit, sive ex eo, quò tanquam ordinatione incolæ regi & uti solent, cit. Garcias n. 525. vel ex eo, quod magis propitium ac favorabile est, secundum doctrinam Bobadillæ *Politica sua Lib. 5. cap. 2. n. 25. cit.* Barbosa n. 185. & Nicolarts §. 4. In locis verbò, in quibus nullum horologium est, arbitriò prudentum, ex cursu siderum, galli cantu & iis, quæ communiùs contingunt, pronuntiantium de noctis medietate, Gonzalez gloss. cit. n. 16. id à Rota decisum asserens, cit. Barbosa n. 187. & Nicolarts §. 5.*

Dubium decimò est, ad quem spectet, vel à quo, à Papa vel Ordinario, facta collatio præferenda sit casu, quò an beneficium ante vel post mediam noctem exactam ultimæ diei mensis vacarit, dubium est, vg. cum beneficiatus domi in lecto,

lecto, in p̄teo &c. aut foris in agro, sylva, flumine est repertus; ut de hora vel etiam die obitus non constet. Illā ad Papam spectare, desumi videtur ex *c. Si à sede 31. in 6.* ubi in dubio, an Ordinarii vel Apostolica provisiō anterior sit, propter auctoritatis prerogativam Apostolicæ defertur, eaque provivus præfertur.

124. Nihilominus DD. passim stant pro Ordinario, non solum casu, quò ipse solus contulit, sed etiam, quò ab utroque collatio est facta, saltem quando sibi collati beneficii nemo apprehendit possessionem; eò enim casu collationem ab Ordinario factam Apostolicæ præferendam, evincitur ea ratione; quòd communi Jure spectatò Episcopo competat libera collatio omnium beneficiorum suæ diocesis, *can. Regenda, 10. q. 1. can. Nullus omnino, 16. q. 7. c. Conquerente 16. de Offic. Ordin. c. Ex frequentibus 3. de Institut. & c. Cum ex injuncto 12. in fine, de Hæreticis*, de quorum reservatione à Papa facta non constat. Cùm ergo de talis beneficii reservatione non constet, ejus collatio ad Ordinarium pertinebit, ab eoque facta collatio provivioni Apostolicæ præferetur, ut multis DD. allegatis sustinent *citer. Gonzalez gloss. 11. n. 37. Zypæus n. 5. Garcias cap. 1. n. 528. Barbosa n. 188. & Nicolartus §. 7.* qui in dubio de reservatione, Apostolicæ Ordinariam collationem præferendam, etiam censent, quando à Papa provivus prius assecutus est beneficii possessionem, donec ab isto reservatio probetur; quòd Ordinarius ab eoque provivus pro se habeat assistentiam & præsumptionem Juris, in quo fundatā intentionem habens probandi onere relevatur, & hoc in adversarium etiam possessorem transfert, *Pacianus Lib. 1. de Probat. cap. 12. n. 1. & Mascardus de Probat. Proæm. q. 17. d. n. 6. Gonzalez tamen gloss. cit. n. 31. cum Flaminio Lib. 10. de Resignat. q. 1. n. 24.*

& aliis tali casu præferendum, ait possessorem, sive à Papa sive ab Ordinario sit provivus: & propterea possessorem monet; ne se facile constituat actorem: aut, si non possidentem ipse conveniat, Petitorium intenet propter quasi dominii seu proprietatis probandā difficultatem, *c. Sape 18. de Restit. spoliat.*

Neque contrarium persuadet *c. Si à sede cit.* decisio: quia solum procedit in provivione Apostolica, facta jure Præventionis, Papæ tanquam Ordinario Ordinariorum competente: non de ea, quæ facta est jure Reservationis, Ordinarii collationem impediens; quia Papa quoad Præventionem intentionem suam in Jure fundatam habet, sicut Episcopus: non item, quoad Reservationem; cùm, quamdiu de ista non constat, Jus Ordinario assistat, *Palao Tratt. 13. disp. 2. p. 22. §. 2. n. 3.*

Non magis, quàm *c. Si à sede cit.* in proposito nobis casu pro Apostolica contra Ordinarii collationem faciunt *Clem. 1. Ut lite pendente verba, Neutro autem ipsorum beneficium possidente erit Romanus Pontifex propter auctoritatis prerogativam in collatione hujusmodi præferendus*, cùm; quia in istius constitutionis casu constabat de lite super beneficio inter duos pendente, & impediente, quò minus Episcopus alicui de illo posset providere, *c. 1. & fm. Ut lite pend. in 6.* tunc verò; quia cùm *Clementina cit.* casu colligantium uterque, & alter in Curia decesserit; hòc ipso; quòd quoad hunc Apostolicæ provivioni apertè assistat Jus, *c. Licet 2. in 6.* in dubio, utrius obitus prius acciderit, & in pari causa potior & præferenda Apostolica est, propter prerogativam auctoritatis, *arg. c. Si à sede cit. Gonzalez cit. gloss. 11. n. 44. & Palao n. 3. cit.*

Dubium est undecimò, an benefici-
um, quod 125.

um, quod vacare capit mense Ordinarii, vg. Februario, si ejus collatio differatur in Martium, incipiat esse reservatum sedis Apostolicæ provisioni. Dubitandi ratio est, quod tale beneficium vacet mense Apostolico, scilicet Martio, in quem, Ordinatio collationem differente, intrat. Sed ratio hæc levis est momenti; quod tam per *Cancell. Reg. 8.* quam per Concordata §. *De ceteris cit.* solummodo reserventur beneficia in Januarii, Martii & mensibus vacatura, hoc est, quæ istorum mensium aliquod incipiunt vacare: quale cum non sit, cujus collatio à Februario in Martium differatur, hoc Papæ non erit reservatum, *citr. Gonzalez n. 53. Barbosa n. 189. & Nicolarts §. 8.* Ratio est; quia beneficium, quod vacare incipit in mense Apostolico, reservatum manet, quantumvis provisio differatur, & vacatio usque in mensem Ordinarii duret; cum beneficium semel reservatum tale maneat, licet reservationis causa cesset, *Gomez ad Reg. de Infirmis q. 32.* Ergo pari modo, quod vacare incipit in mense Ordinarii, ad istius collationem pertinebit, quantumvis ista in mensem Apostolicum differatur; quia correlativorum eadem est ratio, *arg. l. fin. C. de Indicta viduit. toll.*

126. Dubium duodecimò est de casu, quò beneficium in mense Apostolico vacantis à Papa intra trimestre facta collatio ob impedimentum occultum, vg. personæ inhabilitatem, ob-vel subreptionis vitium, est nulla. Quò casu, saltem ante trimestris lapsum, alteri & soli provisioni Apostolicæ locum esse, nemo facillè inficiatur.

127. Trimestri etiam lapsò, & intra alterum trimestre, à nullitatis notitia computandum, Ordinariam collationem excludi, geminà ratione suadet. Una est; quòd talè beneficium per appositionem manus Papæ ad effectum collationis sit

effectum; ac proinde, donec provisio Apostolica effectum consequatur, Ordinarii & inferioris cujuscunque collatio excludatur, *arg. c. Ut nostrum 56. de Appellat. & Extravag. Ne Romani 14. hic inter communes, Mandosius ad Reg. Cancell. Proem. q. 5. à n. 1. Simonetta de Reservat. q. 64. n. 8. cit. Gonzalez gloss. 52. n. 4. Garcias cap. 1. cit. n. 138. & alii ab his relati.* Altera; quòd, cum ab Ordinario aliòve inferiore facta collationis, præsentationis, electionis, ex personæ inhabilitate aliòve impedimento occulto proveniens nullitas detegitur, eis ad provisionem à Jure indultum tempus integrum denuo concedatur, per *text. aut arg. c. Si electio 26. de Elect. in 6. eisque legitime impeditis tempus non curra, c. Quia diversitatem 5. de Concess. Præb. per tradita lib. 1. tit. 10. n. 33.* novum trimestre tali casu etiam competat Papæ; cum non appareat ulla ratio, cur id huic denegetur; quia ejus provisiones magis, quam inferiorum, subjectæ periculis nullitatis, & non minus quam inferiorum collatorum favorabiles sunt, propter sedis Apostolicæ singularem in iis prærogativam, *c. Licet 2. hic in 6. & Clement. 1. Ut lite pendente.*

Pro praxi tamen, si quæ tali casu 128. beneficium in mense Apostolico vacantis provisionem Ordinarii collatoribus adstruit, stare videntur Caputaqueni, *Decis. 33. Tholosan. de Benefic. cap. 24. n. 18. Aufrerius ad Capell. Tholos. decis. 437. n. 6. Falcon. de Reservat. præjud. 3. & q. 4. effectu 16. in fine casu, quò provisio Apostolica invalida est, Extravag. Ne Romani cit.* non exemplificari, asserens, *Selva de Benefic. p. 3. q. 33. n. 1. & Rebuffus in Praxi de Reservat. n. 35.* quorum doctrinæ favet Rotæ *Decisio 512. n. 5. & praxin Germaniæ nostræ etiam cohonestat ratio gemina. Prior est; quòd Ordina-*

Ordinariorum & aliorum, ad quos pertinet, collationi locus sit, quoties aliquod vacante beneficiò non apparet, intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii de illo alicui auctoritate Apostolicâ provifum: alicui autem intra tres menses provifum non appareat, quando provifionem, quæ à Papa facta est, apparet esse nullam; quia actum non esse gestum, & esse gestum nulliter paria sunt, *l. Si se non obrulit 4. §. 6. ff. de Rejudic.* Et quod nullum est, Juris effectum non fortitur, *l. Nuda 55. ff. de Contrah. empr.* ut locus sit arg. Regula, *Non præstat impedimentum, quod de jure non fortitur effectum*, quæ est *§. 2. in 6.* Posterior; quod appositione manûs Papæ, quando ex ea Concordatorum præjudicium resultat, Ordinariorum collationes non impediuntur, talique casu ulla affectio non inducatur, ut ex Puteo *Lib. 3. decis. 226. in una Germana à n. 14.* Roman. *Consil. 312. à n. 5.* & Rebuffo *in Concordat. Tit. de Mandat. Apostol. §. Declarantes*, dictam manûs appositionem, quando Concordatis præjudicium generat, non attendi asserente, observat Gonzalez *cit. gloss. §. 2. n. 15.* Ex ea autem Concordatorum Germaniæ præjudicium resultare, planum sit; cum, si ea Ordinariorum collationi obfisteret, trimestri à die vacationis in loco beneficii notæ lapsò, beneficia in mense Apostolico vacantia liberè conferendi Concordatis stabilita facultas sæpe excluderetur, vel retardaretur. Quà ratione videtur convelli ex in contrarium deductis prior.

Majorem etiam speciem præsefert, quàm vi polleat, posterior, partim; quia Papa Ordinariis collatoribus, sicut amplius tempus, scilicet semestri à die vacationis ipsis notæ, quod ante compete-
bat, non constrinxit, sed omnino reliquit intactum: quantumvis suæ provi-

sioni trimestre duntaxat, idque à die vacationis, non sibi Romæ, sed in loco beneficii notæ reservârit: sic etiam beneficia manûs suæ appositione non affici, sed eorum collationem liberam lapsò trimestri illis indiscriminatim permittere voluisse, inde præsumitur; quòd affectio-
nis mentionem ne verbo quidem fecerit in Concordatis: partim verò; quia, hoc non obstante, Papæ prærogativa etiam in collatione beneficiorum potior est, non solum ob Apostolicæ potestatis Plenitudinem, eâ permissione nihil diminutam: sed etiam propter innumera beneficia & majores dignitates pene omnes Apostolica provifioni liberæ, aut saltem confirmati-
oni vel admissi-
oni reservatas.

ARTICULUS VII.

De Beneficiis Alternativæ subjectis, ab eâve exemptis.

SUMMARIUM.

- 129. *Ei non subjiciuntur beneficia ad nura Revocabilia,*
- 130. *Non numerata, si ea suppleri non sit necesse:*
- 131. *Pensiones & beneficia Unita:*
- 132. *Coadjutoria, etiam cum futura successione:*
- 133. *Beneficia Patronata ex fundatione dotatione, constructione:*
- 134. *Et fere, que sunt Patronatus Mixti.*
- 135. *Ei ramen obnoxia sunt beneficia Patrimonialia,*
- 136. *Monoculavia,*
- 137. *Parochialia,*
- 138. *Dignitates inferiores & Officia,*
- 139. *Que in Titulum conferuntur:*

N

140. Benz-